

MEREVAADE TELEVIISORI ASEMEL

KIVIAIAD, SERVAMATA LAUDADEST VOODER, KLAASSEINAD JA PÖÖRASED MEREVAATED. TÕNU KAALEP IMETLEB ARHITEKT ENN LAANSOO ERAMUT MUUGA LAHE KALDAL.

TERRASS MILJONIKROONI-VAATEGA: Enn Laansoo maja teelt vaadates (ülal). Muuga laht ujuvkraana, kivide ja pilvedega (all).

Ujuvkraana liigub aeglaselt avamere suunas. Päike hiilgab. Sadamast ei kostagi müra. Kandiliseks pügatud pihlakad liigutavad tuules lehti. See on oktoobri alguse imeilus hommik. Ja siis hüppab arhitekti pikakarvaline taksikoer kaldast alla ja läheb vabal tahtel ujuma! Külmaskindel loomake ujub päris kaugele ja tuleb siis tagasi.

Ma olen Viimsi poolsaare idakaldal Randveres vaatamas arhitekt Enn Laansoo maja. Ma tunnistan, et olen varemgi seda maja eemalt vaadanud; ja tean teisigi nii teinuud. Vabandust, ma kardan, et pole eriti mõnus, kui möödasõitjad kõik kinni peavad ja imetlevad.

Mereäärsel krundil paiknev iseenesest lihtne kahekorruseline puumaja töötab mitte nagu mingi sümbol arhitektuurist kui hermeetilisest kunstist, pigem on ta suurema protsessi osa, kõnelus isetegemisest, keskkonnatajust ja arhetüüpilisusest. Ta on lihtne, aga meeldejäävalt kordumatu. Klišeevaba, mis on eriti tore, tajudes seda, kuidas ümberringi kerkivad kataloogimajad või siis suvilate enamuses piinlikkusttekitavad ümberehitused. Endise suvilarajooni, mis nüüd üsna kaootiliselt, aga hoogsalt linnastub,

keskkond on võitnud, kuid loomulikult oleks üldmulje jaoks kainet mõistust ja häid arhitekte veel päris palju vaja.

Arhitekti krundile paistavad ära mitu naabermaja ja suvilat, kuid kõige tähtsamaks naabriks on meri Muuga lahe kujul. Küsin, kas talvel külm või hirmuäratav ei ole. Arhitekt naeratab ja ütleb, et ta ei karda, ta on nende aastatega (Laansoode pere sai selle krundi omanikuks 1995) harjunud.

Mere kallas on siin suhteliselt kõrge, jää ei ähvarda kevadtalvel elutuppa tulla.

Viimsi poolsaare idakallas ei ole elukohana nii populaarne, kui läänekallas. Lääneosas on muidugi rohkem ehitatud ja investeeritud, ekspresident Meri koduni viib ideaalsile magistraal jalgrattaradadega. Idas pole õieti poodegi ja bussiliiklus on üsna hõre. Kuid selle eest on siin rohkem loodust ja maalähedust, vähemalt seni. Lehmad jalutavad karjamaadel ja poolsaare keskosa ürgmets pakub seeni ja marju.

Ehitusbuum on siiski ka siia jõudnud, vähemalt iga kolmas suvila püüab aastaringseks majaks saada, kuid infrastruktuur ei jõua järele. Iseenesest on see ikkagi

peaaegu Tallinn, kesklinna on siit mõnisteist kilomeetrit.

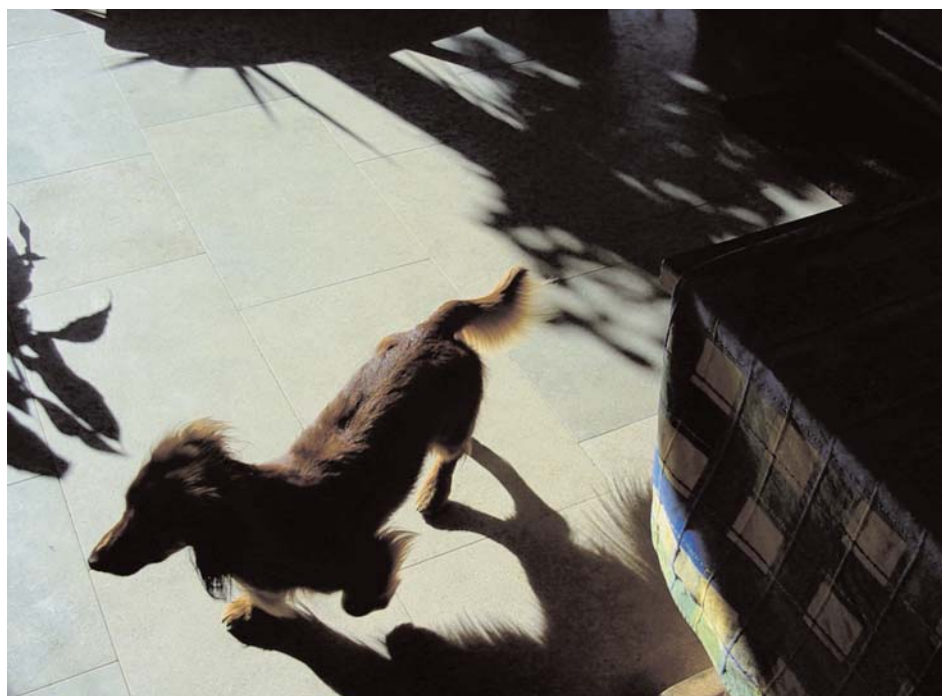
Tallinna kilukarbisiuueti asemel vaatavad Randvere ja Tammneeme elanikud Muuga sadamat. Sadam on nagu heli- ja valgusinstallatsioon, pidevalt vahetuvad laevad reidil elavdavad maastikku. Kasvõi merevaadet siitsamast majast. Kuigi sadamast õhkub teatud ohtu, on meri praegu puhas. Enn Laansoo räägib vaimustusega siitkandi lindudest. Ka praegu ujuvad lähel luigid ja kivil istub kormoran. Isegi merikotkast on nähtud! Kesklinna elanikust on saanud linnuvaatleja.

Vaated ja valgused on selle maja jaoks üliolulised. Alumise korruse suur elutuba, millega liituvad esik, köök-söögituba ja väike talveaed, saab valgust kolmest küljest. Päike on selle maja üks sisekujundajatest. Päikese liikumine muudab ruumide iseloomu ja meeleolu, samas on maja piisavalt valge. Esimene korrus paistab väljast vaadates läbi. Arhitekt tunnistab, et alles aastatepikkuse õppimise ja töö järel suutis ta eri päevaaegade erinevat valgust maja heaks ära kasutada.

Maja ümbritsevad terrassid on samuti mõeldud eri kellaaegadele ja erinevate inimehulcade jaoks. Katuse all on hea istuda ka suvise vihma ajal.

Muutusi on üle elanud kogu krunt. Eelmise omaniku ajal oli krundi merepoolne külg kasutusel prügimäena. Nüüd on tee ja maja vaheline ala avatud ja näeb välja pigem nagu park. Suurte leppade ja tammede vahel lookleb ojana kujundatud kuivenduskraav, torustike paigaldamisel maapõuest välja tulnud kividest on laotud kiviaiad. Varem pigem võsana väljanäinud pihlakad on püüatud kandiliseks.

VALGUS SEES JA VÄLJAS:
Vaade terrassilt vana suvila juurde loodud tarbeaia väravale (ülal vasakul). Lõunaks muutub elutuba hämaramakas, see-eest särab valguses elutoa ja köögi-ga ühendatud pisike talveaed. Kogu alumise korruse põrand on köetav Vasalemma marmor.

Küttekulusid saab kokku hoida mitmel moel

Vanaema meetod

DEVI meetod

Kes tahab sooja põrandat aastakümneteks, ostab **DEVI küttekaabli!**

Põrandad on külmad?
Veetorud külmuvad lõhki?
Trepid ja kõnniteed on libedad?
Autoga ei pääse garaaži?
Jääpurikad ähvardavad nii inimesi kui autosid?
Majade fassaadid jäätuivad?

DEVI kaabelküttesüsteemid lahendavad need probleemid lihtsalt ja soodsalt!

DEVI Eesti AS
Pärnumnt 127B
11314 Tallinn
Tel: 66 66 326
66 66 477
Fax: 66 66 326
www.devi.ee
devi@devi.ee

DEVI küttekaablitel ja -mattidel on 10-aastane garantii!

DEVI

Vana suvila krundi ühes servas on säilitatud abihoonena. Veidi moderniseeritud, kuid siiski oma iidset põhiideed näitavad lattaiaid eraldavad maadliki hoone otstes väikese köögiviljaaia ja majandusöue, kus hoitakse kalapüügiistu.

Üks oluline teema selle maja juures on puidu kasutamine. Juba servamata okaspuidust sinakas välisvooder on silmapaistev. Keskmise eestlane kujutab puumaja ette ikka standardsete voodrilaudadega kaetult. Majas sees puukasutuse üllatused jätkuvad. Elutoa kaks seina on kaetud peitsitud ebatsugaplaankudega. Rohmakad, kuid ootamatud. Nagu ka tavalised põrandalauad enamiku tubade seintel. Ka iseenesest tüüpilised sõrestikmaja kandekonstruktsioonid on tavalisest jämedamad ja enamuses varjamata. Ka puidu kuivades tekkinud praod ja väänded on kõigile näha. Standardsed kassepooniga kaetud Haapsalu Uksetehase siseuksed sobivad konteksti. Kuski pole näha lohakat või banaalset puidukasutust, mis on Eesti isehitajaile kahjuks tihti omane. See on kipsplaadivaba maja. See tundub mulle kuidagi eriti oluline. Tavaliste hapralt kobisevate vaheseinte asemel on midagi asjalikumat, mille puhul on selge, mis see on. Materjal annab majas viibijale emotsioone ja majale endale imago.

Kui veel kodumaistest materjalidest rääkida, siis "Vasalemma marmorist" – tegelikult on see ju eriti kvaliteetne paekivi - alumise korruse põrand on korraga nii ilus kui ka praktiline, eriti kahe koeraga majapidamises. Miks sellist põrandamaterjali nii raske hankida on? Alumisel korrusel on lisaks kaminale ja

LOODUSKIVI JA VÄÄNTAIMED: Maja ümbruses on kasutatud kohalikke, kaabli- ja torukraavide kaevamisel maapõuest leitud kive. Peaukse kõrval kasvab Kaug-Idast pärit aktiniidia, krundi põhjakülge eraldab teest tihe metsviinapuu.

FINNFANI

PEHME MÖÖBLI SALONG

Mugavus on vabadus

Tallinnas Mustamäe tee 50, avatud esmaspäevast reedeni kell 10-19, laupäeviti 10-17 ja pühapäeviti 10-15. Telefon 679 8181, e-mail: salong@finnfani.ee, www.finnfani.ee

MAJA SÜDA: Elutoa keskmeks on kaminat (elutoas) ja ahju (uksega köögi poole) ühendav valge sein. Ülejäänud koloriidi loovad nahk ja erinevad puitpinnad.

ahjule põrandaküte, ülemisel korrusel tuleb soojus elektriradiaatoreist.

Enn Laansoo juhtis oma maja ehitamist ise. Ta ei häbene, et on teinud ka paar viga, näiteks praegu jätkas ta tegemata sundventilatsioonisüsteemi, mis võtab elektrit ja huugab, kuigi vaevukuuldavalt. Sama ülesande saaks lahendada ka loomuliku ventilatsiooni kasutades. Ka tume plekk-katus kuumeneb liigselt, suvel on seda ülemisel korrusel tunda. "Mis õnnestub, seda säilita, mis viltu, tee uuesti," seletab Laansoo ja räägib, kuidas esialgne idee maja kiiresti valmis saada töö käigus kadus. Maja ehitamine on pikk protsess, eriti kui ideed muutuvad. Arhitekti enda maja on labor, kus mängitakse läbi võimalused, mida hiljem on kliendile võimalik pakkuda.

Mulle tundub, et oma majaga hakama saanud arhitekt võib olla elulisem ja adekvaatsem teistele kodusid projekteerides, kuigi loomulikult on võimalikud erandid.

"Ma ei taha õpetada klienti, kuidas ta peaks elama," vastab Enn Laansoo minu küsimusele, kas arhitekt peaks maja tellija jaoks olema õpetaja. Ta leiab, et pigem on arhitekt kliendi jaoks partner, kes konsulteerib, aitab leida õige tee, juhib inimese fragmentaarsed mõtted õigesse voolusängi. "Arhitekt ei ole jumal taevas. Ka tellija võib avada arhitekti silmi."

Enn Laansoo on arhitektuuriavallikkusele pigem tuntud kui 90ndatel tegutsenud suuri projekte teostanud suure firma Laansoo Grupp juht. Nüüd töötab ta pisikeses kodus töötas ja projekteerib põhiliselt eramuid. Mis juhtus?

"Ma ei suutnud olla järjepidev," vastab

Loova disaini jõud ja uus valgustav mõju on unustamatu moodel. Aquator'i massaaživannid on loodud just sellise tärge mõju edasikandmiseks.

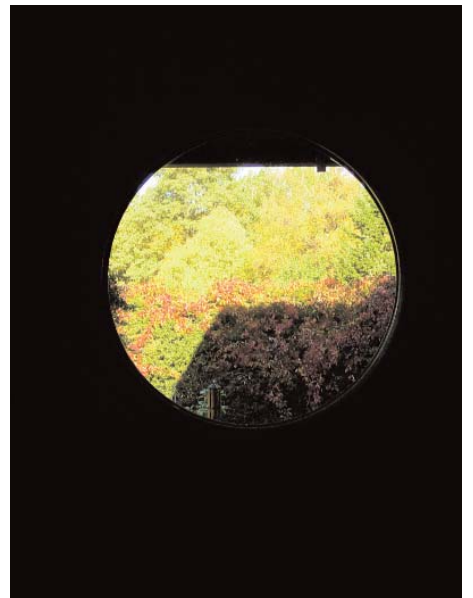
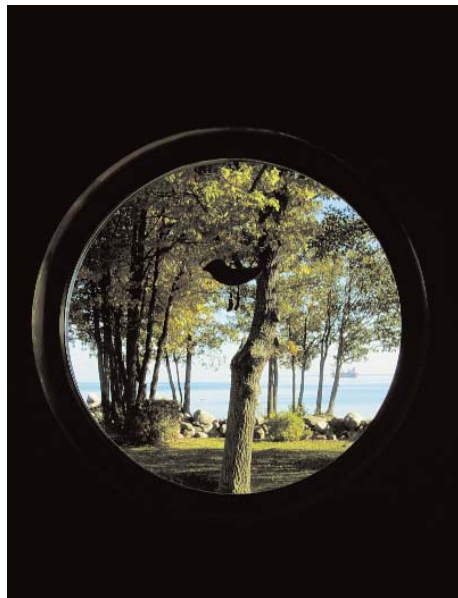

Vincent

Vincent on tõeliselt rikkaliku varustusega tervelt 28 erinevat düüsi kõrvaldavad Teid põhjalikult. Esimaks on pakutud rikkalikku käemassaaži peopesadest õlgadeni, muidugi ka aeromassaaži seljale, külgedele ja jalgadele. Lisavarustusena saadaval ka aroomi ja valgusteraapia.

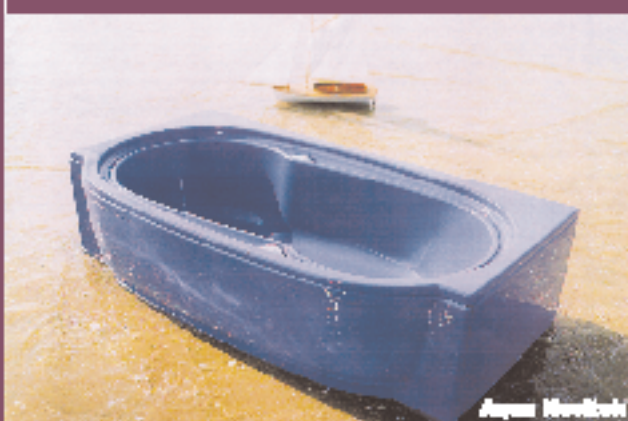
Vannisalong: Peterburi tee 14A, E R: 10.00 19.00 L: 10.00 15.00, Tel: +372 6 218 500, Faks: +372 6 218 499, e post: aquator@aquator.ee, www.aquator.ee

VAATEID JA MATERJALIILU:
Teise korruse hall on viimistletud põrandalaudadega (ülal vasakul). Magamistoa ja esiku ümmargused aknad lõikavad mer-vaatest ja metsviinapuuhkest välja elegantseid kompositsioone (ülal paremal). Elutoa ebatsugaplaankudega kaetud seintele sekundeerivad lihtsad täispuidust riulid raamatute, iluasjade, teleri ja helitehnika jaoks.

VANNITOAD NÕUDLIKULE MAITSELE

MASSAAŽVANNID JA AURUSAIUNAD

Arsahtovileki • TTBuLoom • GruppeTre&A

MODERNSED VANNITOAD

Amelo • Karoli • Rapsel • Bolero.com • Rika.com
Teeoquattro.it • LogoDesign.pl • Belm&Loom
GalewickCar.it • AXAmerika.lt • ConnexionPierrel.fr
Karaman.it • Lissabato.com • Fantini.it • Rikman.co.uk

KLASSIKALISED VANNITOAD

HeritageBathrooms.com • LefroyBrooks.co.uk • HeritageBathrooms.com • OriginalStyle.com • Devon-Devon.com

VANNISTUDIO OÜ

müügikohad: kogu aukuksuhted 2.korrusel, kesklinna tee 70c, tallinn • aadressi muudatus: E-R 18.00 - 19.00 - L 18.00 - 19.00
tel: 677 26 25 • faks: 677 12 25 • gsm: 995. 47 00 91 • e-post: info@vannistudio.ee • www.vannistudio.ee

VANNISTUDIO OÜ

Netiühendus võimaldab kodus töötamist, kui vaadata Enn Laansoo kodulehekülge (www.laansoo.ee), saame aimu, millised võimalused arhitekti ja kliendi netipõhisel koostööl on. Üksikute eramuprojektide kõrval on siin ka uusela-murajoonide terviklahendusi ja ridaela-muid. Laansoo ei pea end tüüpprojektide tegijaks.

VÄRVIMÄNG ABIRUUMIS: Tualetis ja sauna pesuruumis on on ühesuguste keraamiliste plaatidega kaetud nii seinad kui põrand.

Oma Embrases pöördleme aedade, naturamaale ja avaras funktsionaalsesse, viisakalt kaunistatud materjalide ning vormide poole, mis rahuldavad meie lihtsat tunda and omana loodusest. Kasutades hääsuvast tehnoloogiat, läbi inimühikutele olulistest loomast, loomadevõimude võõrõudu ja parimat teooriast, valmistab Wheeler rangetele diitaniitidele vastavalt ning elutsemaates klüüritingimustes vastupidavaid karmenilist katusekive. Erinevad mudelid ja värvitoonid pakuvad laenuid teile maitsele.

www.mcafee.com | 1-800-424-4447 | Toll-free 1-855-384-0777 | www.mcafee.com

Number of the _____ year

TOPLINE sknad
on mül eelved erumajadole,
kuna skus diisnll on
epitrus jooks ja ta sarnaslt
kinnaltkust skuslt,
ellllndus piastkus eelved.

PLASTO

PLANTO ARDENTHAS	Pedrafort low 920	tel 06 012 350
PLANTO ISMETU	Riba 34	tel 07 422 470
PLANTO PAREM	República 6	tel 044 20 130
PLANTO RABONEN	Llanera 34	tel 033 22 735
PLANTO RABONEN	Tiendas 4	tel 055 03 290

INDUK - PENGALIHAN - KONSULTASI

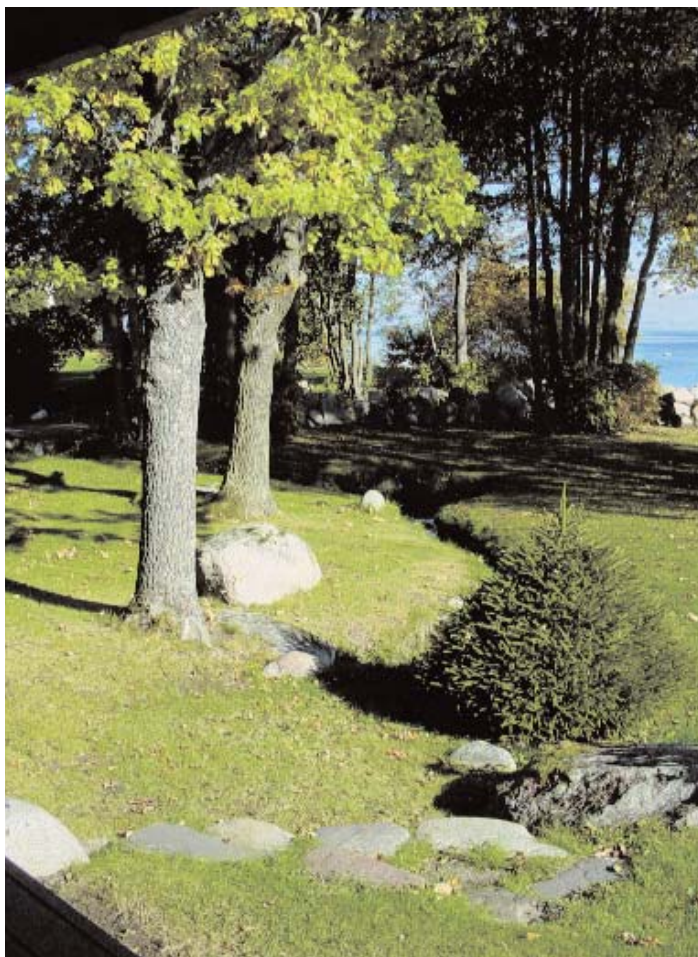
Related partner Eye Institute

www.plants.no

NAME: JAMES W. VANDERBILT	IP: 192.168.1.1
EMAIL: JAMES.VANDERBILT@EXAMPLE.COM	IP: 192.168.1.2
NAME: JAMES W. VANDERBILT	IP: 192.168.1.3
EMAIL: JAMES.VANDERBILT@EXAMPLE.COM	IP: 192.168.1.4
NAME: JAMES W. VANDERBILT	IP: 192.168.1.5
EMAIL: JAMES.VANDERBILT@EXAMPLE.COM	IP: 192.168.1.6
NAME: JAMES W. VANDERBILT	IP: 192.168.1.7
EMAIL: JAMES.VANDERBILT@EXAMPLE.COM	IP: 192.168.1.8
NAME: JAMES W. VANDERBILT	IP: 192.168.1.9
EMAIL: JAMES.VANDERBILT@EXAMPLE.COM	IP: 192.168.1.10

LOODUSLÄHEDUS:
Merepoolne aiaosa
meenutab inglise parki
(ülal).
Naturaalseid materjale
kasutatakse ka sisekujun-
duses. Pildil on paberist
valgusti köök-söögitoas.

LÄBIPAISTVUS 2: Maja sise-ja välisruu-
mi suhe ähmastub tänu elutoa suurtele
klaaspindadele ja katusealuste terras-
side sarnasusele siseruumiga.

www.balteco.com

Uus salong
nõud avalikud:

Tallinn, Mustamäe tee 44
Tel: 607 1700
salong@balteco.ee

naudinguks loodud

massaaživannid • dušikablinid • aurusaunad • minibaasid • vannitoamööbel • aksessuaarid • vannikoosmetika